

Ook weer emmers vol in 2008

De voorjaars trek van amfibieën kreeg dit jaar nog meer belangstelling dan voorheen. Gelukkig niet dadelijk wegens massale dodencijfers onder pletwalsauto's. Door de massale reddingsinspanningen, op de foto's kan je merken dat dit vaak vele voeten van (half zoveel) vrijwilligers in de aarde gehad heeft, hebben heel wat dieren veilig hun voortplantingspoelen kunnen bereiken. Dit is ook duidelijk te merken aan de grafieken en cijfergegevens.

Alvast een grote pluim (meer toepasselijk bij padden zou het ook een groene wrat kunnen zijn) voor de milicudienst die de massale overzetactie mogelijk maakte en als spil werkte om het terreinwerk en gegevensverwerking te coördineren. Maar zonder de inzet van gedreven vrijwilligers, buurtbewoners en motiverende leerkrachten met hun lagere schoolklassen zouden we nergens staan. Die laatste zorgden vaak voor een ludieke en inspirerende manier om de aandacht op de kwetsbare dieren te vestigen.

Op vijf plaatsen werden honderden meters netten uitgezet, emmers ingegraven, borden geplaatst of platte straatpadden geschilderd (o.a. bij de Regenbeek, Oude Maria's Lindenstraat, Tasschestraat, Rennevoordestraat, Dadizelelestraat, K. Duboisstraat). Dit betekende dat er een totaal traject van haast 20 km dagelijks twee maal door een hele ploeg vrijwilligers werd geteld en waar nodig overgezet. Geen sinecure! In de tabellen kan daarom wel eens een foutje geslopen zijn in verband met de soortbepaling van de salamanders. Hoofdzak is dat de trekkende dieren veilig de overkant van de verkeersweg konden bereiken.

Over de trek zelf: wegens een weerall grillig weersverloop in het vroege voorjaar, verliep de trek met twee duidelijke pieken. Een eerste, eind februari, bij een vrij mild, zeer vochtig weer en weken later met een steile (dubbele) piek half maart. Uiteraard geldt dit voor padden, maar ook de Alpenwatersalamanders volgden dit patroon.

Gewone Pad:

Wat aantallen betreft, op hetzelfde traject als vorig jaar werden er 998 padden overgezet, en telden we 204 dode dieren. In 2007 respectievelijk 918 levend en 222 slachtoffers. Een vrij stabiele tendens, ondanks een volledig verschillend verlopen trekmoment (zie grafiek).

Met de (nieuwe) controle dit jaar langs de Regenbeek komen daar nog eens 276 levende en 35 slachtoffers bij. Samen maakt dat 1274 overgezette dieren, 257 slachtoffers. In het totaal dus 1531 padden, waarvan 1 op 6 platgereden werd. De spreiding hiervan is sterk afhankelijk van de getroffen beschermingsmaatregelen. In de Rennevoordestraat lag het aantal slachtoffers lager, nl. 1 op 10. Hier werd door de buurtbewoners gecontroleerd.

In de tweede trekpiek werden opvallend meer kleinere padden in de emmers vastgesteld, en ook meer koppeltjes (lees: vrouwtjes met een 'rugzakmannetje').

In de Rennevoordestraat kregen we met een ander fenomeen te kampen: de padden die op een avond in de emmers terecht waren gekomen, kregen te kwistig gestrooide kunstmest over zich heen waardoor ze 'verbrand' raakten en stierven. Hun naakte huid biedt nl. geen bescherming tegen in water oplosbare producten. Pijnlijk leergeld en de keerzijde van een reddingsactie, je zou er zowaar een punthoofd of beter een dikkop van krijgen.

Alpenwatersalamander en andere salamandersoorten.

De aantallen **Alpenwatersalamanders** (vaak ten onrechte als vuursalamander omschreven die enkel in oude bossen voorkomt, vb. Heuvelland en de Vlaamse Ardennen, liggen gevoelig lager dan vorig jaar. Hiervan zetten we 40 exemplaren over en vonden we er 14 dood, tegenover 60 levend en 11 dode dieren in 2007.

Langs de Regenbeek nog eens 18 salamanders, maar hier gaat het misschien over **kleine watersalamander**.

Alleen vorig jaar werd melding gemaakt van **6 kamsalamanders**, die vroeger in de regio niet ongewoon waren, maar die gegevens werden (nog) niet op hun juistheid gecontroleerd.

Kikkersoorten

Verrassend, niet één **bruine kikker** in 2008. Die soort is een bijzonder vroege trekker en hebben we misschien begin februari gemist. In de emmers kunnen we ze echter niet over het hoofd zien, alleen als goede springers kunnen ze er misschien zelf weer uit... Vorig jaar telden we er nog 8.

Tot besluit kruisten 4 **groene kikkers** ons (tel)pad, 3 in 2007. Deze waterminnaar overwintert graag in of zeer dichtbij hun voortplantings- en zomerpoelen, vandaar weinig grote migratie. Het afzetten van eieren gebeurt vaak pas in mei, gepaard met het nodige gekwaak. Wellicht zijn in de gecontroleerde periode nog veel groene kikkers in winterrust.

Uit de verzamelde informatie is het duidelijk dat de beschermingsmaatregelen vruchten gaan afwerpen. Bij gewone padden zijn de massale slagvelden van de vorige jaren uitgebleven, hoewel in enkele woonwijken met tuinvijvers dit fenomeen nu de kop komt opsteken. Hier is het moeilijker om een veilige opvang te organiseren.

De poeleninventarisatie moet ons ook een duidelijker beeld geven waar de dieren vooral willen terecht komen. Met het succesvolle voorbeeld van Heuvelland en het Brugse moeten we het creëren van nieuwe veilig gelegen poelen promoten en desnoods met steun van de plaatselijke overheid aanleggen. Nog veel werk aan de paddenwinkel, maar voor de samenwerking van zoveel vrijwilligers kunnen we enkel heel hartelijk dankjewel zeggen met afspraak volgend voorjaar!

Caroline (voor coördinatie, gegevens en grafieken) en Piet

